

CÁC NHÂN TỐ THỨC ĐẨY XÃ HỘI HOÁ GIÁO DỤC Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ QUẬN KIẾN AN THÀNH PHỐ HẢI PHÒNG

ThS. PHẠM BÍCH THUY

Trưởng Mầm non Hướng Dương quận Kiến An, Hải Phòng

Xã hội hoá giáo dục (XHHGD) góp phần nâng cao chất lượng giáo dục (GD) trong nhà trường. XHHGD ở trường trung học cơ sở (THCS) là bộ phận của XHHGD nói chung, công tác này đòi hỏi huy động mọi tổ chức đoàn thể, lực lượng xã hội cùng tham gia vào công tác GD phổ thông dưới sự quản lý thống nhất của nhà nước. Toàn xã hội chăm lo cho sự nghiệp GD nhằm nâng cao chất lượng, hiệu quả GD đáp ứng nhu cầu được học tập của nhân dân.

Công tác XHHGD được tiến hành ở các trường THCS quận Kiến An (TP. Hải Phòng), đã huy động được cộng đồng tham gia và thu một số kết quả. Song, các nhân tố tham gia công tác này chưa thường xuyên liên tục nên chưa thúc đẩy được công tác XHHGD.

1. Các nhân tố tác động tới công tác xã hội hoá giáo dục ở trường trung học cơ sở quận Kiến An

Các nhân tố thúc đẩy công tác XHHGD ở trường THCS quận Kiến An bao gồm: Lãnh đạo quận Kiến An và lãnh đạo 5 phường, cán bộ quản lý (CBQL) - giáo viên (GV), cha mẹ học sinh, các tổ chức xã hội.

Nghiên cứu sự tác động của các nhân tố tới XHHGD trong các trường THCS quận Kiến An thành phố Hải Phòng được tiến hành trên địa bàn 5 trường THCS quận Kiến An. Khách thể khảo sát là 329 người: trong đó có 18 lãnh đạo quận Kiến An và lãnh đạo địa phương, 100 CBQL và giáo viên, 97 cha mẹ học sinh, các tổ chức xã hội là 114 người.

Bảng 1. Mức độ tác động của các nhân tố tới công tác XHHGD ở trường THCS

STT	Các nhân tố	Phạm vi tác động	Mức độ tác động							
			Rất tích cực		Tích cực		Ít tích cực		Không tích cực	
			SL	%	SL	%	SL	%	SL	%
1	Lãnh đạo	1	8	44,4	9	50,0	1	5,6		
		2	9	50,0	9	50,0				
		3	11	61,1	7	38,9				
		4	10	55,6	8	44,4				
2	CBQL - GV	1	52	52,0	47	47,0	1	1,0		
		2	60	60,0	40	40,0				
		3	44	44,0	54	54,0	2	2,0		
		4	65	65,0	35	35,0				
3	Cha mẹ học sinh	1	32	33,0	39	40,2	20	20,6	6	6,2
		2	48	49,5	26	26,8	22	22,7	1	1,0
		3	43	44,3	31	32,0	20	20,6	3	3,1
		4	48	49,5	37	38,1	12	12,4		
4	Các tổ chức xã hội	1								
		2	40	35,1	45	39,5	22	19,3	7	6,1
		3	40	35,1	50	43,9	20	17,5	4	3,5
		4	43	37,7	52	45,6	17	14,9	2	1,8

Ghi chú: Các phạm vi tác động là:

1. Chỉ đạo, quản lý, thực hiện tốt chương trình giáo dục.
2. Trực tiếp tham gia công tác XHHGD phù hợp với chức năng và nhiệm vụ của mình.
3. Góp phần tham gia xây dựng chủ trương, chính sách có liên quan.
4. Tuyên truyền, vận động mọi người cùng tham gia XHHGD.

Kết quả khảo sát cho thấy nhìn chung các nhân tố được khảo sát tự đánh giá đã tham gia tích cực công tác XHHGD theo chức năng, nhiệm vụ của mình. CBQL chỉ đạo thực hiện tốt chương trình tại đơn vị rất tích cực (52%); tất cả các đối tượng điều tra thực hiện tốt việc trực tiếp tham gia công tác XHHGD phù hợp với chức năng và nhiệm vụ của mình; góp phần tham gia xây dựng chủ tr-

ơng, chính sách có liên quan, lãnh đạo quan tâm với mức độ rất tích cực là (61,1%); tuyên truyền, vận động mọi người cùng tham gia XHHGD với mức độ rất tích cực và tích cực cao, đặc biệt là lãnh đạo và cán bộ GV.

Mức độ thực hiện và hiệu quả của các nhân tố với công tác XHHGD THCS quận Kiến An đã được coi trọng. Phần nhiều khách thể điều tra qua tự đánh giá đã xác định mức độ, hiệu quả thực hiện XHHGD của bản thân mình, của tổ chức mình. Điều này phụ thuộc vào các biện pháp thực hiện của các nhân tố. Bên cạnh đó, một tổ chức xã hội dân sự và cha mẹ học sinh xác nhận mình tham gia chưa thật sự tích cực vào công tác XHHGD. Thực tế cho thấy trong xây dựng chủ trương, chính sách có liên quan tới XHHGD, vai trò của GV, học sinh và kể cả CBQL còn trông chờ, thụ động.

Từ những việc làm trên, căn cứ vào kết quả khảo sát có thể khẳng định tác động của các nhân tố đối với công tác XHHGD quận Kiến An đã có sự khởi sắc, song mức độ hiệu quả công việc có lúc chưa đạt như mong muốn. Môi trường GD đã được xây dựng, các lực lượng tham gia sự nghiệp GD nhưng còn hạn chế nhất định. Chất lượng GD ngày càng nâng cao, điều này tạo niềm tin cho nhân dân tiếp tục đóng góp nhiều hơn cho sự nghiệp GD.

2. Đánh giá tác động của cán bộ GV các trường THCS trong việc liên kết với các nhân tố khác trong công tác XHHGD

Bảng 2. Đánh giá liên kết của nhân tố trung tâm với các nhân tố trong công tác XHHGD THCS quận Kiến An (Dùng cho CBQL và GV; tổng số 100 người)

Các đối tượng điều tra (CBQL, GV các trường THCS) đánh giá việc liên kết của cán bộ GV nhà trường với các nhân tố trong công tác XHHGD ở trường THCS quận Kiến An đạt khá tốt. Theo đánh giá thực hiện các chức năng đạt tốt từ 10% đến 30% (chưa cao), đạt khá từ 40% đến 70%, trung bình từ 10% đến 30%, không có chức năng thực hiện yếu. Như vậy kết quả khảo sát cho thấy chức năng điều hành, chỉ đạo thực hiện tốt nhất, chức năng tổ chức còn hạn chế.

Thực tế cho thấy thực hiện kế hoạch liên kết với các nhân tố trong công tác XHHGD ở trường THCS quận Kiến An còn chưa cao. Mới chỉ dừng lại ở các mục tiêu trước mắt chưa xây dựng được chiến lược lâu dài; Xây dựng kế hoạch còn trông chờ nhiều vào yếu tố bên ngoài.

Về tổ chức thực hiện phần nhiều giao cho các trường THCS, các cấp quản lí nhà nước chủ yếu chỉ đạo từ xa. Cơ chế thực hiện còn lúng túng. Công tác XHHGD chỉ chủ yếu tập trung vào các đợt trọng điểm và vẫn mang nặng tính hình thức, chưa thực sự gắn bó sâu sát với thực tế. Như vậy, mới chỉ có sự tác động của cán bộ GV (nhân tố trung tâm), chưa thực có tác động của các nhân tố khác.

Công tác điều hành chỉ đạo đã đổi mới nhưng mang tính mệnh lệnh, áp đặt, chưa chú ý cụ thể đến điều kiện của từng trường, từng địa phương. Song, CBQL không ngừng học tập nâng cao trình độ nghiệp vụ quản lí, điều hành cho phù hợp với yêu cầu đổi mới GD. Các nhà trường thực hiện XHHGD trong phạm vi của mình, huy động đóng góp của các lực lượng XH.

Thực hiện tác động tới công tác kiểm tra trong

Tác động liên kết	Mức độ			
	Tốt (%)	Khá (%)	Trung bình (%)	Yếu (%)
1. Tuyên truyền	30	60	20	-
2. Kế hoạch hoá	30	50	20	-
3. Tổ chức	30	40	30	-
4. Điều hành, chỉ đạo	30	60	10	-
5. Kiểm tra	10	70	20	-
6. Cơ chế phối hợp	10	60	20	-
7. Quản lí	30	70	10	-
8. Nâng cao chất lượng	90	10	-	-
9. Môi trường GD	90	10	-	-
10. Tham mưu với các cấp ủy Đảng, chính quyền	60	40	10	-

công tác XHHGD là rất quan trọng. Mọi nguồn đóng góp của dân về tài chính được công khai minh bạch. Nhà trường công khai chương trình, nội dung, phương pháp và mục đích GD để dân được biết, được bàn, được làm và được kiểm tra. Đây là động lực thúc đẩy XHHGD phát triển.

Cán bộ GV nhà trường là nhân tố liên kết với các nhân tố khác được đánh giá cao nhất (90%) đó là nâng cao chất lượng GD toàn diện, môi trường GD lành mạnh. Như vậy, càng khẳng định rằng chất lượng GD nhà trường được xã hội quan tâm và các nhà trường cần có nhiều giải pháp để nâng cao chất lượng GD.

* Tác động tích cực của các nhân tố trong việc liên kết để thực hiện XHHGD ở trường THCS

Qua kết quả điều tra cho thấy nhân tố trung tâm đã có những tác động tích cực trong việc liên kết các nhân tố khác từ công tác tuyên truyền đến công tác lập kế hoạch, triển khai thực hiện. Nhân tố trung tâm thu hút các nhân tố khác bằng việc nâng cao chất lượng nhà trường, cơ sở vật chất ngày càng khang trang, môi trường giáo dục "xanh, sạch, đẹp", uy tín nhà trường được khẳng định. Nhân tố trung tâm đã lôi cuốn các nhân tố khác để các nhân tố tác động đồng thời đến công tác XHHGD từ đó công tác XHHGD trong các nhà trường ngày càng có kết quả hơn.

* Các mặt hạn chế trong công tác XHHGD ở trường THCS

Cơ chế liên kết các nhân tố của nhân tố trung tâm hiệu quả chưa cao cho nên tác động tổng hợp của nhân tố đối với công tác XHHGD còn hạn chế.

Một vài trường chất lượng đại trà còn thấp, công tác mũi nhọn bồi dưỡng học sinh giỏi chưa được đầu tư nhiều, còn theo thời vụ vì vậy sự thu hút các nhân tố khác còn hạn chế.

Một số GV chưa tích cực học tập, ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy ít hiệu quả, còn tự bằng lòng với những gì mình đã có không cập nhật thường xuyên để nắm bắt thông tin kịp thời về đổi mới GD.

Một số cha mẹ học sinh chưa quan tâm tới học tập của con em mình, một số hoạt động liên kết giữa gia đình và nhà trường chưa thường xuyên.

3. Một số biện pháp thúc đẩy công tác XHHGD ở các trường THCS quận Kiến An

1. Tác động thúc đẩy của bộ máy nhà trường, các tổ chức đoàn thể, nâng cao chất lượng GD toàn diện trong nhà trường.

2. Xây dựng kế hoạch xã hội hoá GD đáp ứng yêu

cầu phát triển sự nghiệp GD, phù hợp với điều kiện kinh tế, xã hội của địa phương.

3. Tác động cộng đồng tuyên truyền làm chuyển biến nhận thức và nhận thức đầy đủ về xã hội hoá GD. Tham mưu với các cấp uỷ Đảng và chính quyền về công tác xã hội hoá GD.

4. Huy động nguồn lực và thực hiện tốt qui chế dân chủ trong nhà trường.

5. Liên kết giữa các nhân tố trong việc thực hiện Nghị quyết các cấp uỷ Đảng, Nghị quyết các cấp chính quyền địa phương và văn bản chỉ đạo của ngành GD để thúc đẩy công tác xã hội hoá GD

6. Tăng cường vai trò của đại hội GD và hội đồng GD các cấp.

Kết luận

Sự tác động của các nhân tố tới công tác XHHGD ở trường THCS quận Kiến An, thành phố Hải Phòng đã giúp cho công tác XHHGD thu được những thành tựu bước đầu. Nó tạo ra sức bật, sự chuyển mình tích cực cho GD quận Kiến An. Bên cạnh đó, xét về bản chất vấn đề tác động của các nhân tố tới công tác XHHGD ở trường THCS còn có hạn chế về nội dung thực hiện và phương pháp hoạt động. Nhận thức của một bộ phận nhân dân, các tổ chức xã hội dân sự còn hạn chế; biện pháp thực hiện vẫn mang tính áp đặt, thủ tục hành chính. Từ đó, cần có các biện pháp có tính khả thi nhằm tác động thúc đẩy công tác XHHGD ở trường THCS trên địa bàn quận Kiến An đạt hiệu quả, góp phần nâng cao chất lượng GD trước sự đòi hỏi của xã hội trong tình hình mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (9/1998), *Đề án xã hội hóa giáo dục và đào tạo.*
2. Bộ Giáo dục và đào tạo, *Điều lệ trường phổ thông.*
3. Vũ Cao Đàm, *Giáo trình khoa học chính sách*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.

SUMMARY

The article presents the status of factors supporting socialization of education in lower secondary schools in Kien An, from which measures for accelerating the socialization, contributing to quality improvement.